

Nyelv és kommunikáció doktori program

Kód: NKMPNP01/14-15-1

Az írásos tanterv utolsó frissítésének ideje: 2014.09.24. 11:54:52

Az ezen időpont előtti utolsó tantervmódosítás ideje: 2014.09.17. 10:58:54

A végzettség megnevezése: ""

Tagozat: Nappali. Képzési szint: Doktori, illetve mesterképzés

Összesen: 180 kredit. Félévek száma: 6. Tantermi órák száma: . Gyakorlati képzés: %.

Leírás:

Nyelvtudományi Doktori Iskola Nyelv és kommunikáció doktori program

A doktori program célja

A Nyelv és kommunikáció doktori program a korábbi doktori program alapfeltevését – a kultúra szerepének kiemelt fontosságát a kommunikáció- és a médiakutatás területén – továbbra is fenntartja. Ezzel vonzó alternatívát képes kínálni azon érdeklődő doktoranduszok számára, akik a kommunikációkutatás hagyományos megközelítéseivel szemben inkább a kommunikáció kulturális problémáival kívánnak foglalkozni.

A Nyelv és kommunikáció doktori program alapvetően két interdiszciplináris problématerületet, illetve azok érintkezési pontjait állítja az oktatás és a kutatás középpontjába:

- a) a média nyelvét, illetve a későmodern, erőteljesen mediatizált társadalmak kulturális reprezentációit, szimbolikus mechanizmusait, azok történeti változásait, társadalmi variánsait;
- b) a kommunikáció – különböző diszciplínák keretein belül megfogalmazott – kulturális indíttasú elméletei közötti teoretikus és metodológiai összefüggéseket, kapcsolódási pontokat.

Az utóbbi évtizedben jelentősen megszorodtak azok a társadalom- és kultúraelméleti munkák, amelyek a média társadalmi szerepének felértékelődésére hívták fel a figyelmet. Elsősorban arra, hogy az internetalapú új média – és a vele járó konvergencia és divergencia – átértelmezi a hagyományos média helyét és használatát. A program ebből a felismerésből kiindulva – Magyarországon egyedülálló módon – a régi és az új média közötti kontinuitás és diszkontinuitás kulturális elemzését tekinti egyik fő feladatának. A doktori program kiindulási alapja itt is a hagyományos kommunikáció és médiaoktatás általános törzsanyaga, ugyanakkor a posztgraduális képzés az új médián alapuló kulturális kommunikációt a korábbiaknál hangsúlyosabban kívánja bevonni az elemzésébe.

A doktori program tudatosan vállalja a különböző diszciplínák közötti együttműködést, a társadalom- és humán tudományokkal való szoros és tartalmi kapcsolatot. A program szorosan kapcsolódik a Nyelvtudományi Doktori Iskola azon filozófijához, amely nem egyszerűen a különböző diszciplínák, tudományterületek egymás mellett élésére vagy jobb esetben egymás kiegészítésére irányul, hanem sokkal inkább a különböző szemléletekből fakadó eltérő elméleti perspektívák közötti kreatív együttműködésre törekszik. Ez az innovatív törekvés fejeződik ki a program oktatóinak összetételében is, akik nem egyszerűen meghatározott diszciplínákat, hanem elsősorban különböző elméleti megközelítéseket és kutatási hagyományokat képviselnek.

A doktori program tudatosan nem törekszik teljességre, hanem sokkal inkább egy sajátos – tematikus, elméleti és módszertani – profil kialakítását tekinti feladatának. Ennek megfelelően a program négy tematikus modul elmélyült vizsgálatán keresztül igyekszik a média és a kommunikáció kulturális rendjét, illetve e rend jelentés-összefüggéseit, belső logikáját, annak meghatározó dimenzióit elemezni. A program alapelvét az oktatás és az elsősorban kvalitatív módszerekkel folytatott empirikus kutatás szoros egysége, intenzív és folyamatos kölcsönhatása jellemzi. Ebből következően a modulok az oktatási program tematikus súlypontjait jelenítik meg, míg a kutatási témák a jövőbeni doktoranduszok témaválasztását igyekeznek elősegíteni, amennyiben azokat az átfogó kutatási területeket jelölik meg, amelyekben belül az egyes disszertációk saját témájukat – a doktori program tanáraival történő folyamatos konzultáció során – megtalálhatják.

Módszer:

A Doktori Iskola vezetője: Nikolov Marianne egyetemi tanár, a MTA doktora

A Doktori Program vezetője: Császi Lajos egyetemi tanár, a MTA doktora

Képzési program gazdatanszéke: Kommunikáció-és Médiatudományi Tanszék

A képzési programért felelős tanszék:

Kommunikáció Program

A képzés felépítése:

Ez a képzési program egy darab teljesítési útvonalból (ösvényből) áll. Tehát nincs benne szakirányválasztási lehetőség. Ezt a tantervi utat kell teljesíteni ahhoz, hogy a képzési program teljesítve legyen.

[Ugrás a modulokhoz](#)

A képzés ösvényei:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Ösvény megnevezése: Nyelv és kommunikáció doktori program

Az ösvényben teljesítendő kredit: 180 kr.

Az ösvényben minden mérföldkő teljesítése kötelező!

Az ösvény mérföldkövei:

MK-1 Képzési kreditek

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 72 kredit

- A mérföldkő minden almérföldköve kötelező!

MK-1.1 Alapozó tárgyak

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 72 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak): [KMKD01](#) (6kr), [KMKD02](#) (6kr), [KMKD03](#) (6kr), [KMKD04](#) (6kr), [KMKD05](#) (6kr), [KMKD06](#) (6kr), [KMKD07](#) (6kr), [KMKD08](#) (6kr), [KMKD09](#) (6kr), [KMKD10](#) (18kr)

MK-2 Kutatási kreditek

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 96 kredit
- A mérföldkő minden almérföldköve kötelező!

MK-2.2 Tudományos modul

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 56 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak): [KMKD13](#) (26kr), [KMKD14](#) (20kr), [KMKD15](#) (10kr)

MK-2.1 Doktori és kutatászemináriumok

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 40 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak): [KMKD11](#) (10kr), [KMKD12](#) (30kr)

MK-3 Oktatási modul

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 12 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak): [KMKD16](#) (12kr)

A képzés moduljai:

[Ugrás az ösvényekhez](#)

[KMKD](#), Nyelv és Kommunikáció Doktori Program modul

[Ugrás az ösvényekhez](#)

Képzési programhoz kapcsolódó tárgyak modulonként:

[\[Vissza\]](#)

KMKD Nyelv és Kommunikáció Doktori Program modul

KMKD01 A kommunikációkutatás irányzatai és területei

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Szijártó Zsolt

Leírás:

A kurzus elsősorban a 80-as években a társadalomtudományokban végbement "kulturális fordulatból kiindulva vizsgálja az újonnan létrejövő kommunikáció- és kultúrakutató iskolákat. A kurzus kiindulópontját a társadalomtudományokban megjelenő nyelvi fordulat bemutatása jelenti, majd kronologikusan haladva részletesen tárgyaljuk a különböző diszciplínákban jelentkező új tematikákat, kutatási és módszertani újításokat – középpontba állítva a kommunikáció és a médiakutatás legfontosabb problémáit.

Tematika:

- (1) Elméletek és módszerek: a kommunikáció kutatásának keretei
- (2) A kommunikáció-kutatás és a társadalomtudományi gondolkodás: a klasszikus megközelítések
- (3) A kommunikáció-kutatás és a társadalomtudományi gondolkodás: a kulturális megközelítések és az "interpretatív fordulat"
- (4) A "performativitás és a kommunikációkutatás
- (5) A vizualitás és a kommunikációkutatás
- (6) A medialitás és a kommunikációkutatás

Irodalom:

- Austin, John L. (1990): Tetten ért szavak. (A Harvard Egyetemen 1955-ben tartott William James előadások.) Budapest, Akadémiai kiadó.
- Alexander, Jeffrey C. (2009): A társadalmi performansz kulturális pragmatikája: ritualitás és racionalitás között. In: Horváth Kata – Deme János: Társadalmi performansz. Színház és Pedagógia. Budapest
- Angelusz Róbert – Tardos Róbert – Terestyéni Tamás (2007): Média, nyilvánosság, közvélemény. Szöveggyűjtemény. Budapest, Gondolat
- Bachmann-Medick, Doris (2007): Cultural turns. Neuorientierungen in den Kulturwissenschaften. Hamburg: Rowohlt, 7?58.
- Bredekamp, Horst (2005): Fordulópontok. In: Nagy Edina(szerk.): A kép a médiaművészet korában.L'Harmattan, Budapest. 11-24.
- Butler, Judith (1988): Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology. In: Theatre Journal. 40, 4, 519?531.
- Castells, Manuel (2006): 1. Közösségi mennyországok: identitás és életcélok a hálózati társadalomban. In: Castells, Manuel: Az identitás hatalma. Gazdaság, társadalom és kultúra II. kötet (Az információ kora).Gondolat - Infonia, Budapest. 27-102.
- Castells, Manuel (2005): Az áramlások tere. In: Castells, Manuel: Az információ kora. Gazdaság, társadalom, kultúra. A hálózati társadalom kialakulása (1. köt.).Gondolat – Infonia. 494-552.
- Császi Lajos (2008): Médiakutatás a kulturális fordulat után. In: Médiakutató 3, 93-108.
- Derrida, Jacques (1977): Signature Event Context. In Glyph 1: Johns Hopkins Textual Studies 7, 172-197.
- Em Griffin (2001): Bevezetés a kommunikációelméletbe. Budapest, Harmat, 7-48.
- Fischer-Lichte, Erika (2004): Ästhetik des Performativen. Frankfurt/M., Suhrkamp
- Fischer-Lichte, Erika (2004): Begriffsklärungen. In: Fischer-Lichte, Erika: Ästhetik des Performativen. Suhrkamp, Frankfurt. 31-57.
- Geertz, Clifford (1994): Elmosódott műfajok: a társadalmi gondolkodás átalakulása. In: Az értelmezés hatalma. Antropológiai írások. Budapest, 268?285.
-

- Hornyik Sándor (2008): Visual Studies. Művészettörténet a kulturális fordulat után? In: Havasréti József – Szijártó Zsolt: Reflexiók és mélyfúrások. A kultúrakutatás változatai a "kulturális fordulat" után. Budapest – Pécs, Gondolat-PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék
- McQuail, Denis (2003): A tömegkommunikáció elmélete. Budapest, Osiris.
- Meyrowitz, Joshua (2005): A globalitás hajnala: A hely és önazonosság új élménye a globális faluban. In: Világosság 6. 29-36.
- Meyrowitz, Joshua (2003): Médiumelmélet. In Fábri György – Kondor Zsuzsanna (szerk.): Az információs társadalom és a kommunikációtechnológia elméletei és kulcsfogalmai. Budapest, Századvég, 205-232.
- Mitchell, W. J. T (2003): A látást megmutatni. A vizuális kultúra kritikája. In: Enigma (41), 17-31.
- Rosengren, Karl Erik (2004): Kommunikáció. Budapest, Typotex
- Wessely Anna (szerk.) (1998): A kultúra szociológiája. Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium, 7-28.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0101 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0101 A kommunikációkutatás irányzatai és területei
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD02 A kommunikációkutatás módszerei

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Feischmidt Margit

Leírás:

A kurzus a társadalomtudományok különböző területein (a nyelvészet, a szociológia, szociálpszichológia, antropológia, kultúratudomány) alkalmazott kvalitatív módszereket elméleti és gyakorlati megközelítésből tárgyalja.

Tematika:

(1) A kvalitatív módszerek ismeretelméleti háttere (klasszikus elméletek és az empirikus munka kezdete; a kritikai elméletek hatásai a módszertanra; a nyelv és a szöveg:

---

narratológia, diskurzuselemzés)

(2) A terep és a terepmunka (A terep, mint társadalomtudományi konceptus; a résztvevő megfigyelés és a feljegyzés módszerei, az etnográfia újabb módszerei, az adatfelvétel problémái survey kutatásokban)

(3) Interjú és kérdőíves adatfelvétel komparatív megközelítésből (Mélyinterjú v. vezérfonal-interjú; csoportinterjú, narratív interjú, a rugalmas kérdőív)

(4) A médiaelemzés módszerei (Tartalomelemzés; vizuális módszerek; közönség és hatáselemzés módszerei; médiaetnográfia)

(5) Az adatok elemzése és értelmezése (Statisztikai módszerek; megalapozott elmélet; narratív-biográfiai elemzés, tartalomelemzés és diskurzuselemzés)

6) Az írásmű (szociográfia, etnográfia, esszé)

Irodalom:

Atkinson, Paul (1999): A narratíva és a társadalmi cselekvés reprezentációja. In: N. Kovács Tímea (szerk.): Narratívák 3. A kultúra narratívái. Budapest, Kijárat, 121-149.

Bertaux, Daniel (2001): A szociológia mint írás. In: Szociológiai Figyelő 5 (1-2), 43-52

Béres István (2007): Fotózás a terepen. In: Kovács Éva (szerk.): Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet. Pécs, Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék, 317-331

Böhm, Andreas (2000): Theoretisches Codieren: Textanalyse in der Grounded Theory. In: Flick, Uwe – Ernst von Kardorff – Ines Steinke (Hrsg.): Qualitative Forschung. Ein Handbuch, Rheinbek bei Hamburg, Rowohlt, 475-485.

Carver, Terrell (2004): Diskurzuselemzés és a "nyelvi fordulat" In: Politikatudományi Szemle 4, 143-148.

Clifford, James (2003): Térbeli gyakorlatok (terepmunka, utazás) In: Lettre Internationale nyár 49 (interneten elérhető: <http://www.c3.hu/scripta>)

Feischmidt Margit – Szuhay Péter (2007): A sűrű leírás. In: Kovács Éva (szerk.): Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet. Pécs, Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék, 243-259.

Fischer-Rosenthal, W. – G. Rosenthal (1997): Warum Biographieanalyse und wie man sie macht. Zeitschrift für Sozialisationsforschung und Erziehungssoziologie 17 4, 405-425.

Foucault, Michel (1998 [1971]): A diskurzus rendje. In: Foucault, Michel: A fantasztikus könyvtár. Budapest, Pallas Stúdió – Attraktor Kft, 50-74.

Geertz, Clifford (1994): Mély játék. Jegyzetek a bali kakasviadalról. Sűrű leírás. "A bennszülöttek szemszögéből". In: Niedermüller Péter (szerk.): Az értelmezés hatalma. Budapest, Századvég, 126-216.

Gelencsér Katalin (2003): Grounded theory. In: Szociológiai Szemle 1, 143-154.

Goffman, Erving (1999/1959.): Az én bemutatása a mindennapi életben. Budapest, Thalassa Alapítvány. (Különösen: 13-68 és 167-189.)

Gupta, Akhil - Ferguson, James (1997): Discipline and Practice: "The Field" as Site, Method and Location in Anthropology. In: A. Gupta – J. Ferguson (eds.): Anthropological Locations. Boundaries and Grounds of Field Science. Berkley, University of California Press, 1-45.

Holstein, James A. – Jaber F. Gubrium (1994): Phenomenology, ethnomethodology, and interpretative practice. In: Denzin, Norman K. – Yvonna S. Lincoln (eds.): Handbook of Qualitative Research. Thousand Oaks – London – New Delhi, Sage, 262-272

<http://www.vizualisanthropologia.lap.hu/> <http://www.visualanthropology.net/papers.htm>

Kvale, Steinar (2005): Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba. Budapest, Jászöveg.

Marcus Banks (é.n.): Visual research methods

<http://www.soc.surrey.ac.uk/sru/SRU11/SRU11.html>

Mayring, Philipp (2000): Qualitative Inhaltsanalyse. In: Flick, Uwe – Kardorff, Ernst von – Steinke, Ines (Hrsg.): Qualitative Forschung. Ein Handbuch, Rheinbek bei Hamburg, Rowohlt, 468-475.

Parker, Ian (2000): Die diskursanalytische Methode. In: Flick, Uwe – Kardorff, Ernst von – Steinke, Ines (Hrsg.): Qualitative Forschung. Ein Handbuch, 546-556.

Ricoeur, Paul (2002): A szöveg mint modell: a hermeneutikai megértés. In: Szociológiai Figyelő, 1-2., 60-76.

Rosaldo, Renato (2003): A bánat és a fejevadászok örjöngésének kapcsolata. In: Biczó Gábor (szerk.): Antropológiai irányzatok a második világháború után. Debrecen, Csokonai, 257-275.

Seidman, Irving (2002): Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer. Budapest, Műszaki.

Stokes, Jane (2007): A média és kultúrakutatás gyakorlata. Budapest – Pécs, Gondolat – Pécsi Tudományegyetem, Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék.

Szuhay Péter (2007): Filmezés a terepen. In: Kovács Éva (szerk.): Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet. Pécs, Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék, 332-347.

Vicsek Lilla (2006): A fókuszcsoport. Budapest, Osiris.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0201 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0201 A kommunikációkutatás módszerei

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD03 Nyelvészeti programból átkreditált kurzus

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató:

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
  - Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0301 (6kr)
-

Tárgyeleme(i):

KMKD0301 Nyelvészeti programból átkreditált kurzus

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD04 A médiakutatás mint diszciplína: irányzatok és módszerek

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Császi Lajos

Leírás:

A nyolcvanas években az angolszász országokban egy új kutatási irányzat (és nyomában új egyetemi diszciplína) alakult ki: a "Media Studies" (Magyarországon elterjedt nevén "médiakutatás"). A Media Studies szakított a média korábbi szellemtudományi jellegű publicisztikai/intellektuális kritikájával, de szakított a média társadalomtudományi jellegű közvélemény/piac kutatásával is, és ezek helyett a civil társadalom tevékenységét és igényeit középpontba helyező, tudományos igényű vizsgálódásokra fókuszált. Négy elméleti csomópont (a gyártás, a programok, a közönség és a kontextus) köré rendezve, a kurzus a médiakutatás kialakulásának a máig ívelő történetét mutatja be. Felvázolja a társadalomtudományokkal és a szellemtudományokkal való bensőséges, interdiszciplináris kapcsolatot, ám a középpontba a médiakutatás mint önálló diszciplína sajátosságait helyezi. Eszerint a médiaszféra – a társadalom legfontosabb mesélője, ismeretforrása, vitafóruma és befolyásolója – a kulturális áruterelés sajátos, állandó értelmezésre szoruló formáját hozza létre. A médiakutatás a média korábbi magyarázataival szemben nem azt kérdezi, hogy mit csinál a média a passzív fogyasztókkal, hanem azt, hogy az aktív felhasználók mit csinálnak a médiával. A másik különbség, hogy a médiakutatás mint diszciplína a médiaszféra egyes komponenseit (identitás, hatalom, kreativitás, ipar, közösség, játék, nevelés stb.) nem közvetlenül, valamilyen külső referencia illusztrációjaként vizsgálja, hanem az egyes elemek közötti kapcsolatok szociokulturális mátrixának szisztematikus, tudományos igényű interpretációjára törekszik.

Tematika:

- (1) A médiakutatás mint önálló diszciplína kialakulása
  - (2) Kreatív ipar – média ipar
  - (3) Műsorok, műfajok a médiában
  - (4) Közönség és befogadás
-

- (5) A média társadalmi és kulturális kontextusa
(6) Régi média mint új média – Új média mint régi média

Irodalom:

- Ang, Ian (1985): Watching Dallas. London, Routledge
Ang, Ian (1991): Desperately Seeking the Audience. London, Routledge
Bennett, James – Strange, Nicki (2011): Television as Digital Media. Durham, Duke.
Bignell, Jonathan (2003): An introduction to Television Studies. London, Routledge.
Buckingham, David (2002): A gyermekkor halála után. Budapest, Helikon
Buckingham, David (2005): Médiaoktatás. Budapest, Új Mandátum.
Caldwell, John – Everett, Anna (Eds) (2003): New Media. London, Routledge.
Fiske, John (1987): Television Culture. London, Routledge
Gray, Jonathan – Lotz, Amanda (2012): Television Studies. London, Polity.
Gripsrud, Jostein (2007): Médiakultúra, médiatársadalom. Budapest, Új Mandátum.
Hartley, John (2012): Digital Futures for Cultural and Media Studies. London, Blackwell.
Hartley, John (1999): Uses of Television. London, Routledge.
Hermes, Joke (1996): Reading Women's Magazines. London, Polity.
Holt, Jennifer – Perren, Alisa (2009): Media Industries. London, Blackwell.
Jenkins, Henry (1992): Textual Poachers. London, Routledge.
Katz, Elihu – Tamar Liebes (Eds) (1993): The Export of Meaning. London, Polity.
Katz, Elihu – Daniel Dayan (Eds) (1992): Media Events. Cambridge, Harvard.
Katz, Elihu and et. (Eds) (2003): Canonic Texts in Media Research. London, Polity.
Morley, David (1992): Television, Audiences and Cultural Studies. London, Routledge.
Radway, Janice (1984): Reading Romance. UNC, Chapel Hill.
Scannell, Paddy (1994): Television and Modern Life. London, Blackwell.
Silverstone, Roger (2008): Miért szükséges tanulmányozni a televíziót? Budapest, Akadémia.
Silverstone, Roger (2010): Médiaerkölcs. Budapest, Napvilág.
Spigel, Lyn – Olsson, Jan (2004): Television after TV. Durham, Duke.
Turner, Graeme – Tay Jinna (2009): Television Studies After TV. London, Routledge.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0401 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0401 A médiakutatás mint diszciplína: irányzatok és módszerek

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
  - Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
  - Várható óraszám: hetente 2 óra
  - A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
  - A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2.
-

szemeszterek

- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 2. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD05 A társadalom kommunikációs rendszerei: a közösségektől a színterekig **A tantárgyat kötelező teljesíteni.**

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Havasréti József

Leírás:

A kurzus azoknak a képződményeknek a tanulmányozására irányul, melyek meghatározott kommunikációs gyakorlatok, médiahasználati módok igénybevételével hoznak létre a kultúra nagyobb köreinek belül valamilyen részleges – jellemzően szubkulturális – identitást, illetve cselekvésrepertoárt. A tematika áttekinti az itt számba vehető szimbolikus rendszereket, illetve színterek sokféleségét (divat, öltözködés, stílus, populáris zene, rajongói közösségek, alternatív média stb.), illetve a tanulmányozásukra szakosodott irányzatok fogalmi eszközeit, módszertani megfontolásait, illetve multidiszciplináris beágyazottságát. A kurzus figyelmet fordít azokra az átalakulásokra is, melyek a valós térben és időben működő off line közösségek és színterek működését részben a hálózati média, és a közösségi média színtereire helyezték át.

Tematika:

- (1) Közösségkutatás és szubkultúra-kutatás
- (2) Poszt-szubkulturalizmus
- (3) Színterek és online színterek
- (4) Életstílus és divat
- (5) Rajongókutatás, sportkutatás, populáriszene-kutatás
- (6) Kulturális iparágak, kulturális fogyasztás

Irodalom:

Abercrombie, Nicholas – Longhurst, Brian (1998): Audiences. A Sociological Theory of Performance and Imagination. London, Sage.

Hall, Stuart (2005): A kritikai kultúrakutatás két paradigmája. In. Helikon, 1-2. 26-45

Havasréti József – Guld Ádám (szerk.) (2012): Zenei szubkultúrák médiareprezentációja. Budapest – Pécs, Gondolat – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék – ZEN.

Hesmondhalgh, David (2002): The Cultural Industries. London, Sage.

Hills, Matt (2002): Fan Cultures. London, Routledge.

Jakab Albert – Keszeg Vilmos (szerk.) (2007): Csoportok és szubkultúrák. Tanulmányok a szubkultúrákról. Kolozsvár, BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék – Kriza János Társaság.

Kacsuk Zoltán (szerk.) (2005): "Szubkultúra-kutatás?" In: Replika (53), december, 90-74.

Muggleton, David (2000): Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style. Oxford, Berg.

Sandfoss, Cornel (2005): Fans. The Mirror of Consumption. Cambridge, Polity.

Thornton, Sarah (1996): Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital. London, Wesleyan University Press.

Tófalvy Tamás (szerk.) (2008): "Extrém színterek". In Replika (64-65), december, 133-246.

Tófalvy Tamás – Kcsuk Zoltán – Vályi Gábor (szerk.) (2011): Zenei hálózatok. Budapest, L'Harmattan.

Williams, J. Patrick (2011): Subcultural Theory. Traditions and Concepts. Cambridge (UK) – Malden (USA), Polity.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0501 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0501 A társadalom kommunikációs rendszerei: a közösségektől a színterekig

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 2. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD06 A kommunikáció antropológiai és szociokulturális perspektívái

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Feischmidt Margit

Leírás:

A kurzus a modern társadalmakra jellemző egyik legfontosabb distinkció, illetve társadalomszervező ideológia, reprezentációs rendszer, a nemzet, illetve az etnicitás értelmezésébe vezet be. Egyfelől azokat a fogalmakat mutatja be, amelynek mentén ezt a jelenségekört értelmezni lehet, másfelől azokat a fontosabb elméleteket, amelyek meghatározzák a tudományos értelmezések, magyarázatok módját. Különös tekintettel van a nemzeti és etnikai politikák médiabeli megjelenésére és azok hatásaira, beleértve a populáris kultúrát.

Tematika:

- (1) Etnikai kategóriák, sztereotípiák és szimbólumok
  - (2) A társadalmi egyenlőtlenség és verseny hatása az etnikus viszonyokra
  - (3) A modernizáció és a nemzetállamok kialakulása
  - (4) A nemzet, mint elképzelt közösség. A média szerepe
  - (5) Migráció és nacionalizmus. Befogadás és kizárás nemzetállami dinamikái
  - (6) Multikulturalizmus és annak válsága
-

(7) Nacionalizmus és radikális politika

Irodalom:

- Barth, Fredrik (1969): Introduction. In: *Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organisation of Culture Difference*. London – Oslo, 10-39.
- Blomert, R. – H. Kuzmics & A. Treibel (Hg.) (1993): *Transformationen des Wir-Gefühls*, Frankfurt.
- Bourdieu, Pierre (1985): Identitás és reprezentáció. A régió fogalmának kritikai elemzéséhez. In: *Szociológiai Figyelő* 1. 7-22.
- Eriksen, Thomas Hyland (2008): Etnicitás és nacionalizmus. *Antropológiai megközelítések*. Budapest, Gondolat
- Feischmidt Margit (2010): Megismerés és elismerés: elméletek, módszerek, politikák az etnicitás kutatásában. In: uő (szerk.): *Etnicitás. Különbségteremtő társadalom*. Budapest, Gondolat – MTA Kisebbségkutató Intézet, 7-32.
- Fox, Jon E. – Miller-Idriss, Cynthia (2008): Everyday nationhood. In: *Ethnicities*, 8(4) 536–563.
- Habermas, Jürgen (1997): Harcok az elismerésért a demokratikus jogállamban. In: Feischmidt Margit szerk. *Multikulturalizmus*. Budapest, Osiris-Láthatatlan Kollégium, 153-172, 173-190.
- Herzfeld, Michael (1996): *Cultural Intimacy. Social Poetics in the Nation-State*, New York.
- Hobsbawm, Eric (1991): *Nationen und Nationalismus. Mythos und Realität seit 1780*. Frankfurt.
- Ringrose, M. & A. Lerner (eds.) (1993): *Reimagining the Nation*, Philadelphia
- Jenkins, Richard (2005): Az etnicitás újragondolása: identitás, kategorizálás és hatalom. In: Kántor Zoltán–Majtényi Balázs (szerk.) (2005.): *Szöveggyűjtemény a nemzeti kisebbségekről*. Budapest, Rejtjel.
- Joppke, Christian (1996): Multiculturalism and immigration: A comparison of the United States, Germany and Great Britain. In: *Theory and Society*, 25, 449-500.
- Ladányi János–Szelényi Iván (2001): Van-e értelme az underclass kategória használatának? In: *Beszélő*, 11. 94–98.
- Smith, Anthony D. (1998): *Nationalism and Modernism: A critical survey of recent theories of nations and nationalism*. New York London, Routledge.
- Taylor, Charles (1997): Az elismerés politikája. In: *Multikulturalizmus*, 124-151.
- Stewart, Michael (2001): Depriváció, romák és az underclass. In: *Beszélő*, 7-8, 82–95.
- Verdery, Katherine (2004): "Nemzet" és "nacionalizmus": merre tovább? In: *Nacionalizmuselméletek*, 379-386.
- Weber, Max (1992): *Gazdaság és Társadalom: a megértő szociológia alapvonalai* 2/1, Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó, 91-107.
- Wimmer, Andreas – Glick-Schiller, Nina (2002): Methodological nationalism and beyond: nation-state building, migration and social sciences. In: *Global Networks*, 4, 301-334.
- Magyar fordítása: Módszertani nacionalizmus és azon túl: nemzetállam-építés, migráció és társadalomtudományok. http://www.jakabffy.ro/magyarkisebbsseg/pdf/2005_3-4_12_wimmer.pdf
- Young, Iris Marion (2001): Az elnyomás öt arca. In: *Perspektívák egy tágra zárt társadalomban*. Társadalomelméleti Szakkollégium, 11-32.

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0601 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0601 A kommunikáció antropológiai és szociokulturális perspektívái
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemeszterresek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 2. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD07 Hagyományos és új médiarendszerek

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Császi Lajos

Leírás:

Az elmúlt évtized legfontosabb változása a média digitalizálódása és webalapúvá válása volt. Ezek eredményeképpen radikálisan átalakult a médiáról alkotott képünk és a média mindennapi használata is, miközben az átalakulásnak még nincs vége. A kurzus célja a különböző médiumok és médiaműfajok konvergenciájának és divergenciájának tudományos igényű elemzése: a tévé, az okostelefon, az internet, a blogszféra, a YouTube, a Facebook, a Twitter és más alkalmazások összeolvadásának elméleti és gyakorlati kérdései. A vizsgálódás középpontjában a Web 2.0 sajátosságai, valamint a részvétel és az elkötelezettség problémái állnak a webkultúrában.

Tematika:

- (1) A média digitalizációja és az internet
- (2) Konvergencia és divergencia a médiában
- (3) A blogszféra és a User Generated Content koncepciója
- (4) A Youtube jelenség
- (5) Társas Háló: Facebook és Tweeter
- (6) Mobil webkultúra egy efemer médiakörnyezetben

Irodalom:

Bennett, James – Strange, Niki (2011): Television as Digital Media. Durham, Duke.
Burgess, Jean – Joshua Green (2009): Youtube. London, Polity
Castells, Manuel (2007): Mobile Communication and Society. Cambridge, MIT Press.
Csigó Péter (2009): A konvergens televíziózás. Budapest, L'Harmattan.
Gane, Nicholas (2008): New Media. Oxford, Berg.
Grainge, Paul (2011): Ephemeral Media. London, Palgrave.

Green, Joshua – Henry Jenkins (2009): The Moral Economy of Web 2.0 In: Holt, Jennifer. – Perren, Alisa: Media Industries. London, Blackwell, 213-225.

Jenei Ágnes (2008): Tárguló televízió. Budapest, Antenna könyvek.

Hartley, John (2012): Digital Futures for Cultural and Media Studies. London, Blackwell.

Hartley, John (2003): A Short History of Cultural Studies. London, SAGE.

Hjorth, Larissa et al. (Eds) (2012): Studying Mobil Media. London, Routledge.

Katz, Elihu – Paddy Scannell (Eds) (2009): The End of Television? Its Impact on the World (So Far) In. The Annals of the American Academy of Political and Social Science. Vol 625.

Kirkpatrick, David (2011): A Facebook-jelenség. Budapest, Gabo.

Kloos, Peter (2000): The Dialectics of Globalization and Localization, in: Don Kalb and others (eds.), The Ends of Globalization, Lahnam, 281-298.

Lotz, Amanda (2007): The Television will be Revolutionised. NYU.

Mandiberg, Michael (2012): The Social Media Reader. NYU.

Miller, Daniel (2011): Tales from Facebook. London, Polity.

O'Reilly, Tim (2012): What is Web 2.0? In: Mandiberg, Michael: The Social Media Reader. NYU. 32-52.

Pápai Júlia (2007): Áll az alku, a tévé műfajhatárok összeolvadásáról. In. Médiakutató 4, 63-80

Papacharissi, Zizi (Ed) (2010): A Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites. London, Routledge.

Ross Sharon (2008): Beyond the Box: Television and the Internet. London, Blackwell.

Spigel, Lyn – Olsson, Jan (2004): Television after TV. Durham, Duke.

Tremayne, Mark (Ed) (2007): Blogging, Citizenship, and the Future of Media. London, Routledge.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0701 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0701 Hagyományos és új médiarendszerek
 A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
 Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 3. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD08 A szimbolikus kommunikáció jelenségei: nyelv - kultúra – kommunikáció összefüggése

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Szijártó Zsolt

Leírás:

A kurzus a modern társadalmak rendszereinek felépítésében és működtetésében alapvető fontosságú szimbolikus kommunikációs folyamatokat vizsgálja. Részletesen emutatja azokat a nyelvtudományi és társadalomtudományi indíttatású alapvető elméleteket, amelyek a szimbolizáció gyakorlatával foglalkoznak, majd a különböző szimbolizációs rendszerek – a tér, az idő, a nem, a média – értelmezését végzi el különböző példák és esettanulmányok segítségével.

Tematika:

- (1) A szimbólumok szerepéről
- (2) A tér és az idő szimbolikus rendszerei
- (3) A társadalmi osztályok és a kultúra
- (4) A test és a nemi identitás: szerepek és modellek
- (5) A modernitás képei avagy az imagináció hatalma
- (6) A rituális kommunikációkutatás és a média

Irodalom:

- Appadurai, Arjun (1996): Global ethnoscaples: notes and queries for a transnational anthropology, In: Appadurai, Arjun: *Modernity at Large. Cultural Dimensions of Globalization*, Minneapolis 48-65.
- Appadurai, Arjun (2001): A lokalitás termelése. In: *Régió* 12. 3, 3-31.
- Baudrillard, Jean (1996): A szimulákrum elsőbbsége. In: Kiss Attila et al. (szerk.): *Testes könyv I.* Szeged, Ictus-JATE, 161–193.
- Burke, Kenneth (1998): A 'Mein Kampf' retorikája. In: Szabó Márton (szerk.): *Az ellenség neve.* Budapest, Józseveg Kiadó, 56-88.
- Butler, Judith (2000): A paródiától a politikáig. In *Café Babel* 37, 76-85.
- Cassirer, Ernst (1997): A modern politikai mítoszok technikája. In: Zentai Violetta: *Politikai antropológia.* Budapest, Osiris, 37-50.
- de Certeau, Michel (2011): *A cselekvés művészete. A mindennapok leleménye I.* Budapest, Kijárat Kiadó.
- Douglas, Mary (1997): *Natural Symbols. Explorations in Cosmology.* London, (1. fejezet)
- Feldmann. Allen (1997): *Eszkatológia.* In: Zentai Violetta: *Politikai antropológia.* Budapest, Osiris, 167-186.
- Fabian, Johannes (1983): *Time and the Other. How Anthropology makes its Object.* N.Y., Columbia Press
- Firth, Raymond (1973): *Symbols: Public and Private.* Ithaca, Cornell University Press,
- Gell, Alfred (1992): *The anthropology of time.* Oxford, Berg.
- Gellériné Lázár Márta (1990): *Időben élni. Történeti-szociológiai tanulmányok.* Budapest, Akadémiai.
- Gupta, Akhil - Ferguson, James (1992): "Beyond 'Culture': Space Identity and the politics of difference." In *Cultural Anthropology*, 7 (1), 6-23.
- Harrison, Simon (2000): A szimbolikus konfliktus négy típusa. In: Szabó Márton – Kiss Balázs – Boda Zsolt: *Szövegváltozatok a politikára. Nyelv, szimbólum, retorika, diskurzus.* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 193-212.
- Korff, Gottfried (1991): *Symbolgeschichte als Sozialgeschichte? Zehn vorläufige Notizen*
-

zu den Bild- und Zeichensystemen sozialer Bewegungen in Deutschland. In: Warneken, Bernd Jürgen (hg.): Massenmedium Straße. Zur Kulturgeschichte der Demonstration. Campus, 17-37.

Sándor Bea (2000): Nem-játék. In Café Babel 37, 75-87.

Turner, Victor (1982): From Ritual to Theatre. The Human Seriousness of Play. N.Y. (Bev.)

Turner, Victor (1997): Liminalitás és communitas. In: Zentai Violetta (szerk.): Politikai antropológia. Budapest, Osiris-Láthatatlan Kollégium, 51-63.

Voigt, Rüdiger (1989): Mythen, Rituale und Symbole in der Politik. In: Voigt, R. (hg.): Symbole der Politik - Politik der Symbole. Op-laden.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0801 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0801 A szimbolikus kommunikáció jelenségei: nyelv - kultúra – kommunikáció összefüggé

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 3. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 4. szemeszter

KMKD09 Társadalmi diskurzusok kommunikációs elemzése

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Havasréti József

Leírás:

A kurzus a modern társadalmak működését meghatározó beszédrendek áttekintésére, illetve elemzésére vállalkozik. Részben ismerteti a diskurzuselemzés különféle irányzatait és hagyományait, másrészt körüljárja a társadalom különféle szinterein megfigyelhető politikai-kulturális beszédrendeket: hatalomgyakorlás, ellenségképzés, idegenség, betegség, szexualitás, civil aktivitás, test-politikák, szegénység és egyéb peremhelyzetek.

Tematika:

- (1) A diskurzuselmélet hagyományai
  - (2) Diskurzuselemzés és szövegértelmezés
  - (3) A diskurzusok társadalmi beágyazottsága - diskurzus és hatalomgyakorlás
-

- (4) A mindennapi élet diskurzusai, a politika diskurzusai, a civil gondolkodás
- (5) Idegenség és marginalitás, kulturális politikák
- (6) Betegség és egészségügy, szexualitás, testpolitikák

Irodalom:

- Biczó Gábor (szerk.) (2004): Az Idegen. Variációk Simmeltől Derridáig. Debrecen, Csokonai.
- Blood, Sylvia K. (2004): Body Work. The Social Construction of Women's Body Image. Tylor and Francis
- Foucault, Michel (2000): Nyelv a végtelenhez. Debrecen, Latin Betűk.
- Foucault, Michel (2000): A szavak és a dolgok. Budapest, Osiris.
- Geertz, Clifford (1994): Az értelmezés hatalma. Budapest, Századvég.
- Glózer Rita (2008): Diskurzusok a civil társadalomról. Budapest, L'Harmattan.
- Jensen, Klaus Bruhn (1995): The Social Semiotics of Mass Communication. London, Sage.
- Kovács Éva - Orbán Jolán - Kasznár Veronika Katalin (szerk.) (2009): Látás, tekintet, pillantás. Budapest – Pécs, Gondolat – PTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék.
- Mills, Clara (2007): Der Diskurs. Bern, A. Francke V.
- Schilling, Chris (1993): The Body and Social Theory. London, Sage.
- Szabó Márton (szerk.) (1997): Szövegvalóság. Írások a szimbolikus és a diszkurzív politikáról. Budapest, Scientia Humana.
- Szabó Márton – Kiss Balázs – Boda Zsolt (szerk.) (2000): Szövegváltozatok a politikára. Nyelv, szimbólum, retorika, diskurzus. Budapest, Tankönyvkiadó – Universitas.
- Thomas, Helen (2003): The Body, Dance and Cultural Theory. London, Palgrave/MacMillan.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 6kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD0901 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD0901 Társadalmi diskurzusok kommunikációs elemzése

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 0. szemeszter

KMKD10 Választható kurzusok

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Császi Lajos

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 18kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1001 (6kr), KMKD1002 (6kr), KMKD1003 (6kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1001 Választható kurzusok 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 0. szemeszter

KMKD1002 Választható kurzusok 2.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
- Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 0. szemeszter

KMKD1003 Választható kurzusok 3.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
  - Várható teljesítési mód: Kollokvium (ötfokozatú)
  - Várható óraszám: hetente 2 óra
  - A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
  - A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5.
-

szemeszteresek

- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 0. szemeszter

KMKD11 Doktori szeminárium

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Szijártó Zsolt

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 10kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1101 (10kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1101 Doktori szeminárium

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszteresek

KMKD12 Kutatószemináriumok

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Császi Lajos

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 30kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1201 (15kr), KMKD1202 (15kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1201 Kutatószeminárium 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
  - Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
  - Várható óraszám: hetente 2 óra
  - A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
  - A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5.
-

szemesztererek

- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 0. szemeszter

KMKD1202 Kutatószeminárium 2.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 0 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 6. szemesztererek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 0. szemeszter

KMKD13 Publikálás

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-2.2. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Szijártó Zsolt

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 26kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1301 (26kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1301 Publikálás

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 26kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 26 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Gyakorlat
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 0 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemesztererek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 6. szemeszter

KMKD14 Konferencia-prezentáció

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-2.2. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Császi Lajos

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 20kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1401 (20kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1401 Konferencia-prezentáció

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 20kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 20 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Gyakorlat
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 0 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 6. szemeszter

KMKD15 Tanulmányút

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-2.2. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Császi Lajos

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 10kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1501 (10kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1501 Tanulmányút

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Gyakorlat
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 0 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 6. szemeszter

KMKD16 Oktatás

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-3. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Nyelv és kommunikáció doktori program](#)

Felelős tanszék: Kommunikáció Program

Felelős oktató: Dr. Szijártó Zsolt

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 12kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): KMKD1601 (12kr)

Tárgyeleme(i):

KMKD1601 Heti 2 órás szeminárium vagy előadás

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 12kr

Kezelő tanszék: Kommunikáció Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 12 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Előadás és szeminárium
  - Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
  - Várható óraszám: hetente 2 óra
  - A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
  - A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
  - A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 1. szemeszter
  - A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 6. szemeszter
-